

รายงานโรคและภัยสุขภาพที่น่าสนใจ ตามแนวชายแดน

ประจำสัปดาห์ 3 - 9 ส.ค. 2566

เหตุการณ์อื่น ๆ

ที่สำคัญประจำสัปดาห์

- 4 สิงหาคม 2566 กรมควบคุมโรค ร่วมกับสภาวิชาชีพ สำนักรงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ โดยศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ จัดอบรมการใช้เทคโนโลยีระบุตัวตนของบุคคลที่ไม่มีเอกสารประจำตัวในประเทศไทย เพื่อใช้ประโยชน์ในการสาธารณสุข และช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม โรงพยาบาลสมุทรสาคร โดยอบรมให้แก่โรงพยาบาลนำร่อง 6 แห่ง ได้แก่โรงพยาบาลสมุทรสาคร โรงพยาบาลนครท่าฉลอม โรงพยาบาลวัดบางปลา โรงพยาบาลวัดเกตุมดีศรีวราราม โรงพยาบาลบ้านแพ้ว และโรงพยาบาลกระทุ่มแบน การอบรมในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดแนวทางการเก็บข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายในสถานพยาบาล ด้วยเทคโนโลยีจดจำลายม่านตา และใบหน้าเพื่อให้โรงพยาบาลนำร่องของจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามแนวทางการเก็บข้อมูล ผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจาก 6 โรงพยาบาล ดังกล่าวข้างต้น ในจังหวัดสมุทรสาคร และเจ้าหน้าที่จากกรมควบคุมโรค สภาวิชาชีพ และเนคเทค รวมประมาณ 30 คน

“ ชิคุนกุนยา ” โรคร้าย...จากยุงลาย

จากรายงานการประเมินความเสี่ยงของ ASEAN Bio Diaspora Virtual Centre (ABVC) พบว่ามีการระบาดของโรคชิคุนกุนยาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายประเทศ โดยเฉพาะในทวีปอเมริกาใต้และพบว่ามีการรายงานภาวะแทรกซ้อนทางระบบประสาทเพิ่มมากขึ้นสำหรับสถานการณ์ในภูมิภาคอาเซียน ผลการประเมินความเสี่ยงระบุว่า โรคนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในประเทศไทยและมาเลเซีย อย่างไรก็ตามข้อมูลสถานการณ์โรคที่แท้จริงยังมีจำกัด ด้วยระบบเฝ้าระวังโรคที่ไม่มีความครอบคลุมเพียงพอ โรคชิคุนกุนยาเกิดจากเชื้อไวรัสที่มียุงลายเป็นพาหะนำโรคมักพบการระบาดในช่วงฤดูฝน มีชื่อเรียกอีกอย่างว่า “ โรคไขปวดข้อ ยุงลาย ” คำว่า ชิคุนกุนยา มาจากภาษาถิ่นแอฟริกาที่หมายความว่า อาการบิดเบี้ยวของข้อ อาการโดยทั่วไปใช้สูงอย่างฉับพลัน อาจสูงถึง 40 องศาเซลเซียส ไข้จะมีอยู่ประมาณ 2 - 4 วัน และเริ่มลดลงอย่างรวดเร็ว มีผื่นแดงตามตัว อาจมีอาการบวมที่มือและเท้าอาจมีอาการคันร่วมด้วย มีตาแดง อาการที่เด่นชัดในผู้ใหญ่ คือ อาการปวดข้อร่วมกับมีอาการอักเสบ มักพบที่ นิ้วมือ ข้อศอก และข้อเข่า โดยการปวดและอักเสบจะเปลี่ยนตำแหน่งไปเรื่อย ๆ กรณีอาการรุนแรงทำให้ไม่สามารถขยับข้อได้ และการปวดข้อช่วงแรกจะหายไปภายใน 1 - 2 สัปดาห์ ทั้งนี้ผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการปวดข้อเกิดขึ้นซ้ำได้อีกภายใน 2 - 3 สัปดาห์ต่อมา และอาการปวดข้ออาจอยู่ได้นานเป็นเดือนหรือเป็นปี โรคนี้ไม่อันตรายถึงชีวิตแต่ทำให้คุณภาพชีวิตไม่ดี สำหรับในเด็กอาการไม่รุนแรงเท่าผู้ใหญ่ โดยทั่วไปโรคนี้ไม่มีการรักษาที่จำเพาะเจาะจง แต่จะรักษาตามอาการของโรค อย่างไรก็ตามโรคชิคุนกุนยาและโรคไข้เลือดออกเริ่มต้นด้วยอาการมีไข้สูงเหมือนกัน ซึ่งความรุนแรงของโรคนั้น โรคไข้เลือดออกจะมีอาการรุนแรงมากกว่าและอาจทำให้เสียชีวิตได้ ฉะนั้นการมีความรู้ในการสังเกตอาการเบื้องต้นของโรคชิคุนกุนยาจึงเป็นสิ่งสำคัญ หากไม่แน่ใจควรพบแพทย์

ข้อแนะนำสำหรับเจ้าหน้าที่

จนท. แจ้ง อสต. ประสานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ลูกบ้าน เกี่ยวกับโรคชิคุนกุนยาซึ่งมียุงลายเป็นพาหะ โดยให้รู้จักการสังเกตอาการเบื้องต้น การป้องกัน ให้ความรู้ถึงวิธีป้องกันไม่ให้ยุงกัดอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ควรจัดให้มีการรณรงค์การทำจัดขยะและแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในชุมชนที่ถูกต้อง ปรับปรุงสภาพแวดล้อม ในบ้านให้สะอาด มีการถ่ายเทอากาศได้ดี ทั้งนี้ควรอย่างต่อเนื่องจะป้องกันโรคอื่น ๆ ที่มียุงลายเป็นพาหะได้ เช่น โรคไข้เลือดออก และโรคไข้ไวรัสซิกา อีกด้วย ตามที่กล่าวแล้วว่าโรคนี้อาการคล้ายกับโรคไข้เลือดออกซึ่งมีอันตรายถึงชีวิต ฉะนั้นหากเริ่มมีอาการดังกล่าวข้างต้น ควรรีบพบแพทย์เพื่อการวินิจฉัยแยกโรคและรับการรักษาที่ถูกต้อง

รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดย

โครงการพัฒนาขีดความสามารถการทำงานร่วมกับหลายภาคส่วนเพื่อการตรวจจับและตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขในพื้นที่ชายแดน
สำนักรงานความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
สนับสนุนโดยศูนย์ความร่วมมือ ไทย - สหรัฐ ด้านสาธารณสุข

ติดต่อ

oic.ddc@gmail.com

02-5903832

www.ddc.go.th/oic

อ้างอิง

- <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/69940>
- <http://odpc5.ddc.moph.go.th/groups/vbdc53/index.php/2017-07-11-13-54-31/14-sample-data-articles/154-2018-02-21-09-12-21>
- <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG230719204232011>
- file:///C:/Users/acer/Desktop/BlueDot_Intelligence_Report_Chikungunya_Part_1_1_.pdf
- ข้อมูลจาก : กลุ่มนวัตกรรมและเทคโนโลยี สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค
- ขอบคณภาพจาก:
<https://ath.moph.go.th/article/139/%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%87%E0%B8%A5%E0%B8%B2%E0%B8%A2-Aedes-aegypti->